

ÖZET

**KİFÂYETÜ'L-VAQTÜ' L-MA'RİFETİ'D-DĀ'İR ve FAZLE VE'S-SEMT
(İNCELEME-ÇEVİRİ YAZILI METİN -SÖZLÜK-ÖZEL ADLAR DİZİNİ-
TIPKIBASIM)**

Abdullah YILDIRIM

Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı

Yeni Türk Dili Bilim Dalı

Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Haziran 2016

Danışman: Doç. Dr. M. Fatih ALKAYIŞ

Müneccimbaşı Mustafa bin Ali'ye ait olan Kifāyetü'l-Vaqtü'l-Ma'rifeti'd-Dā'ir ve Fazle ve's-Semt ile Teshīli'l-Miḳāt ve Ta'yyinü'l-Evḳāt adlı eserler; küçük hacimli, astronomi ile ilgili çalışmalardır. Bu eserleri Hacı Hafız Ömer bir kitap halinde istinsah etmiştir. Birinci eser olan Kifāyetü'l-Vaqtü'l-Ma'rifeti'd-Dā'ir ve Fazle ve's-Semt'te muḳaṭṭarāt adı verilen astronomi aletinin kullanımı hakkında bilgi verilmiştir. 37 sayfadan oluşan eserin her sayfası 13 satırdan oluşmaktadır. Eser 1 mukaddime ve 12 babdan oluşmuştur. Sayfa 42'den 108'e kadar olan kısımda ise Teshīli'l-Miḳāt ve Ta'yyinü'l-Evḳāt adlı eser yer almaktadır. Bu eser ise 1 mukaddime ve 22 babdan oluşmuştur. Burada rubu' tahtasının yapımı, özellikleri, kullanımı ve namaz vakitlerinin belirlenmesi gibi konularda bilgiler verilmiştir. Okuyanların kolayca anlayabilmeleri için sade bir dille yazılmıştır. Okuyucuya yardımcı olmak amacıyla harekelenmiş bazı kelimeler dışında, harekesiz olan bu yazma eserler, H. 935 (M. 1529)'te tamamlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kifāyetü'l-Vaqtü'l-Ma'rifeti'd-Dā'ir ve Fazle ve's-Semt, Teshīli'l-Miḳāt ve Ta'yyinü'l-Evḳāt, Dil İncelemesi, Çeviri Yazılı Metin, Sözlük, Özel Adlar Dizini, Tıpkıbasım.